

Årsrapport 2017

Innhold

- 5 Leders beretning**
- 7 Introduksjon til virksomheten og nøkkeltall**
  - 7 Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget
  - 7 Omtale av organisasjonen
  - 7 Utvalgte nøkkeltall
- 10 Årets aktiviteter og resultater**
  - 11 Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid
  - 15 Hovedmål: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret
  - 20 Hovedmål: Smart representantservice
  - 21 Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene
  - 25 Hovedmål: Attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø
- 28 Styring og kontroll i virksomheten**
  - 28 Kort tilstandsrapportering om styring og kontroll
- 30 Vurdering av framtidsutsikter**
  - 30 Virksomhetens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt
  - 31 Virksomhetens evne til å oppnå fastsatte mål og resultater på lengre sikt
- 32 Årsregnskap**
  - 32 Ledelseskommentar
  - 33 Prinsippnote
  - 34 Oppstilling av bevilgningsrapportering m/noter
  - 36 Oppstilling av artskontorrapportering m/noter

Leders beretning

2017 var for Stortingets del først og fremst et valgår, noe som betyr hektisk aktivitet for administrasjonen og ikke minst politikerne. Ved stortingsvalget gikk 69 representanter ut og like mange nye kom inn. Fjorårets valg ble også historisk, da vi fikk et nytt parti på Stortinget. Totalt er de 169 representantene nå fordelt på 9 partier.

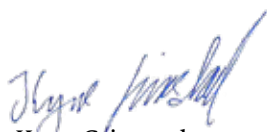
Gjenvolgt eller ny representant, alle skal følges opp i etterkant av et valg og det er mye som skal forberedes før det nye stortinget kan begynne sitt arbeid. I november svarte de nye representantene på et spørreskjema der de vurderte administrasjonens tjenester og service. Sammenliknet med tilsvarende spørreundersøkelse etter valget i 2013, så var tilfredsheten med våre tjenester klart høyere i 2017. Dette er noe vi skal være stolte av, og jeg vil takke alle medarbeidere for deres innsats før, under og etter valget.

En annen sak som preget 2017, var de store byggeprosjektene i Prinsens gate 26, nytt post- og varemottak og ny innkjøringstunnel. I kjølvannet av Riksrevisjonens rapport om byggeprosjektene, ble det nedsatt en intern arbeidsgruppe som fikk i oppgave å vurdere regelverk blant annet for Stortingets byggeprosjekter og for behandling av administrative saker mer generelt. Dette arbeidet vil følges opp utover i 2018, og det vil sannsynligvis føre til endringer i måten vi arbeider på, langt ut over nye byggeprosjekter.

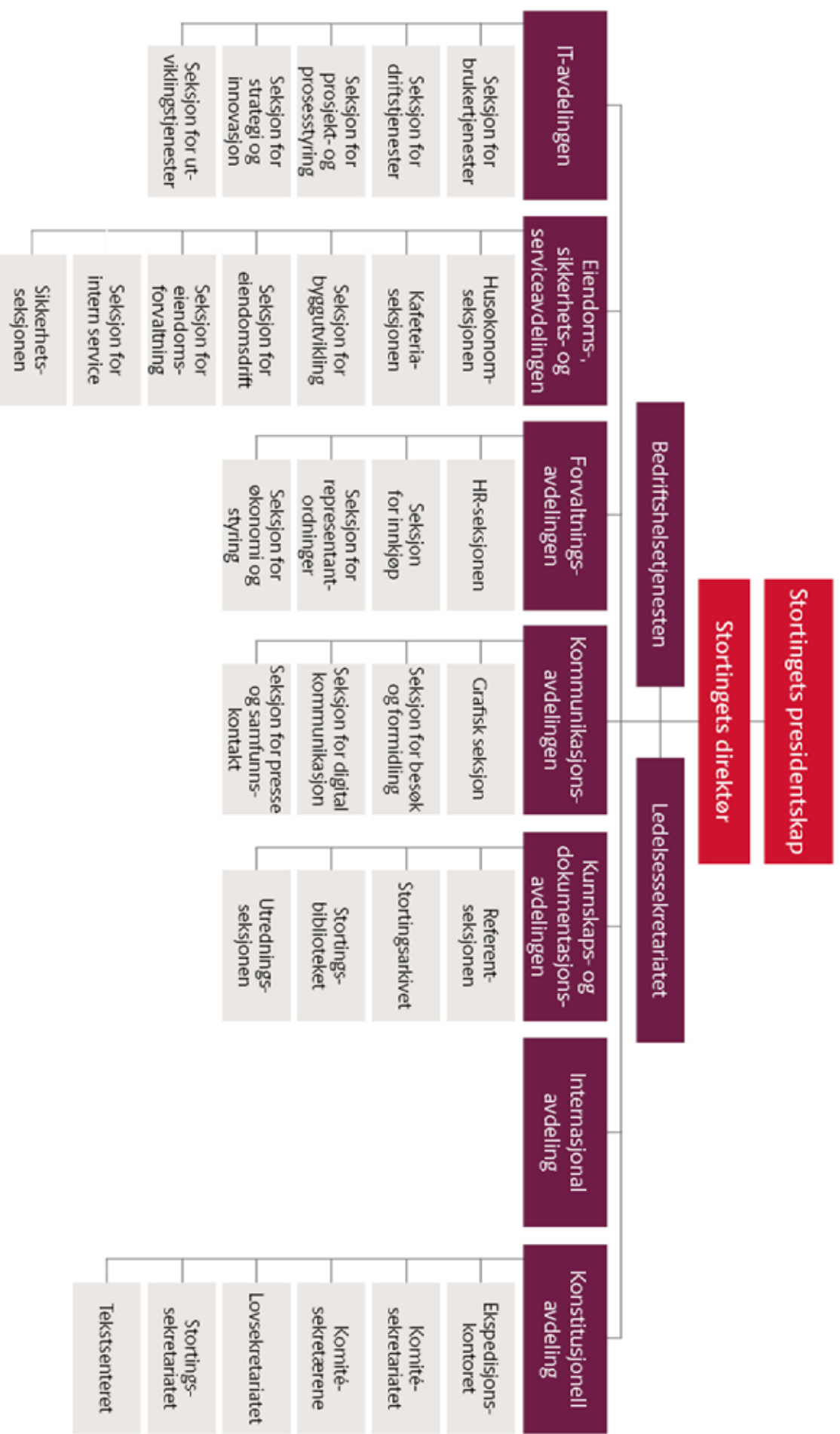
På tross av de betydelige økonomiske utfordringene i byggeprosjektene, må det påpekes at fremdriften i prosjektene var som planlagt gjennom hele fjoråret. Råbygget til Prinsens gate 26 vil stå ferdig tidlig i 2018. De innvendige arbeidene pågår for fullt og vil etter planen være ferdige høsten 2018. Stortinget overtar deretter bygget og skal sørge for nødvendig teknisk infrastruktur og inventar med mer. Vi får et moderne og ikke minst sikkert bygg, med betydelig økt kapasitet, som Stortinget vil ha glede av i mange tiår framover.

Administrasjonens kjerneoppgave er å støtte opp om den parlamentariske virksomheten. For å kunne gjøre dette på best mulig måte må vi utvikle oss i takt med tiden og med tanke på fremtidige behov. Hvis vi skal evne å støtte representantene i deres virke på en god måte, må vi ta utgangspunkt i deres arbeidshverdag, slik den er i dagens digitale virkelighet. Vi er derfor i ferd med å legge om de digitale systemene våre. I 2017 har vi jobbet videre med å bygge opp en ny digital «grunnmur», slik at vi er godt rustet til å møte den nye, mobile hverdagen. Dette er et omfattende arbeid, men det vil sikre et bedre og mer robust støttesystem for stortingsrepresentantene og partigruppene, og bedre informasjon om Stortingets saksbehandling til allmennheten.

I 2017 tok Stortinget for alvor skrittet inn i de sosiale medier. Som landets viktigste politiske institusjon er en del av vårt samfunnsoppdrag å formidle kunnskap og informasjon om det som skjer på Stortinget. Vi når mange via våre nettsider, men flere viktige målgrupper, slik som barn og unge, nås først og fremst på sosiale medier. Etter flere år på Twitter, har vi derfor nå også etablert oss på Facebook, Instagram og Snapchat. Følg oss gjerne.

Kyrre Grimstad
Konstituert direktør

Figur 1: Organisasjonskart.

Introduksjon til virksomheten og nøkkeltall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Stortingets visjon er «Et levende folkestyre». Et folkestyre skal både bevare og fornye. Det skal bevare fordi det danner rammen for vårt fellesskap og fornye fordi det aldri må miste sin aktualitet. Men først og fremst må et folkestyre være levende.

Virksomhetens strategi er delt inn i fire hovedsatsingsområder som gjelder for strategiperioden. I tillegg er det et mål som er relatert til interne organisatoriske forhold:

- Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid
- Hovedmål: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret
- Hovedmål: Smart representantservice
- Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene
- Mål om organisasjonsutvikling: Attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø

God virksomhetsstyring er et viktig ledd i god planlegging og styring av de mange prosjektene som til enhver tid pågår i Stortinget. I tillegg til overordnet strategi er det utarbeidet egne områdestrategier for områdene kommunikasjon, HR, IT og innkjøp (anskaffelsesstrategi). Hensiktsmessig organisering av tjenestene gjør Stortingets administrasjon godt rustet til å møte framtidige utfordringer.

Det ble i 2016 gjennomført en midtveisevaluering av delmål i virksomhetens overordnede strategidokument. Dette har resultert i nye delmål som ble tatt i bruk fra og med 2017.

Omtale av organisasjonen

Det er ikke blitt gjennomført større organisasjonsendringer i 2017. Konstitusjonell avdeling har samlet sine juridiske tjenester i et lovsekretariat for å tydeliggjøre og synliggjøre dette arbeidet bedre, men utover dette er organisasjonen uendret. Det er gjennomført en stillings- og bemanningsanalyse som gir et godt grunnlag for framtidig bemanningsplanlegging i organisasjonen.

Utvalgte nøkkeltall

Budsjett og regnskap per kapittelpost

Driftsutgiftene i 2017 var 28,3 millioner kroner (3,1 prosent) lavere enn budsjettet. Mindreforbruket skyldes blant annet lavere personalutgifter relatert til vakanse og lavere pensjonsutgifter for stortingsrepresentantene. I tillegg har det vært vesentlig færre utenlandsreiser i komiteene enn forventet.

BUDSJETT OG REGNSKAP PER POST	SAMLET TILDELING 2016	REGNSKAP 2016	SAMLET TILDELING 2017	REGNSKAP 2017
01 Driftsutgifter	894 800	854 886	909 500	881 241
21 Spesielle utgifter	11 000	9 205	11 000	10 648
45 Større utstyrsanskaffelser/vedlikehold	599 000	476 601	579 335	543 052
70 Tilskudd til stortingsgruppene	178 000	177 054	183 000	185 360
72 Tilskudd til Nobelinstituttets bibliotek	1 500	1 500	1 500	1 500
73 Kontingenter internasjonale delegasjoner	15 500	15 372	15 500	14 758
74 Reisetilskudd til skoler	5 000	5 059	5 000	5 000

Tabell 1: Budsjett og regnskap per post.

For post 45, Større utstyrsanskaffelser/vedlikehold, skyldes avviket i 2017 i hovedsak noe forskjøvne betalingstidspunkter for store byggeprosjekter.

For post 70, Støtte til partigruppene, ble det utbetalt 2,4 millioner kroner utover budsjett. Bakgrunnen for merutgiften er at et niende parti kom inn på Stortinget på bakgrunn av valgresultatet. Dette var det ikke tatt budsjettmessig høyde for.

Investeringsandel

I perioden 2014–2019 foretar Stortinget store bygge- og rehabiliteringsprosjekter i Prinsens gate 26. Utgiftsveksten for investeringene er i hovedsak relatert til byggeprosjektene.

INVESTERINGSANDELEN				
2013	2014	2015	2016	2017
11 %	17 %	25 %	31 %	33 %

Tabell 2: Investeringsandel per år.

Investeringsandelen forventes redusert når rehabiliteringsprosjektene avsluttes.

Lønnsandel

LØNNSANDEL	2013	2014	2015	2016	2017
Totale driftsutgifter	784 600	851 615	848 958	854 886	881 241
Lønn, godtgjørelse og sosiale utgifter	462 700	495 200	510 700	536 200	569 800
Andel i %	59,0	58,1	60,2	62,7	64,7

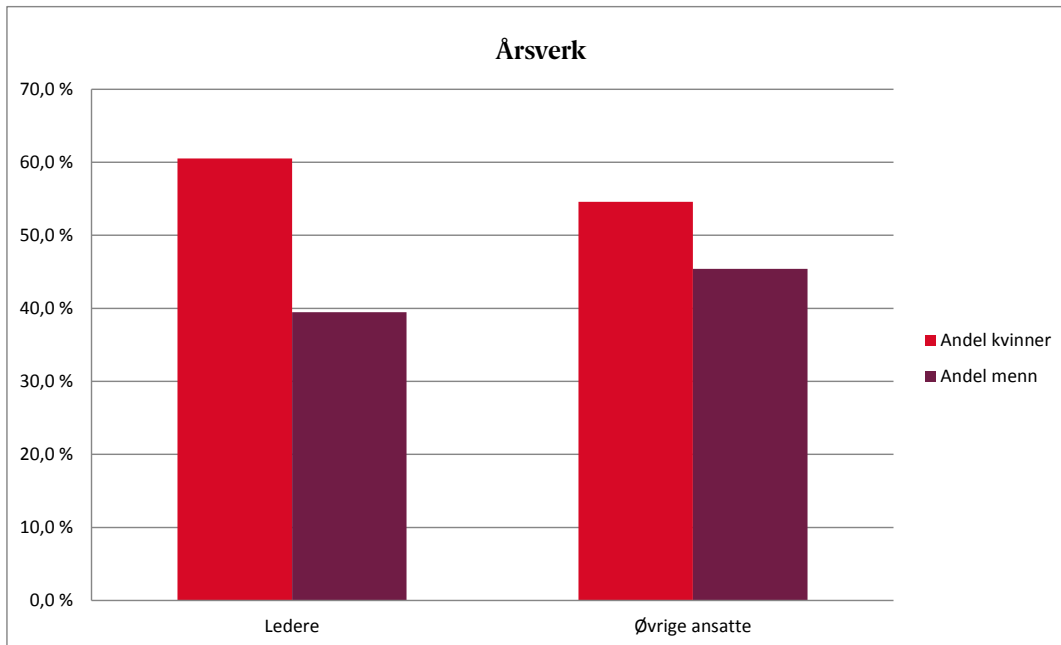
Tabell 3: Lønnsandel per år.

Lønnsandel viser andel lønn sammenlignet med sum utbetalinger til drift.

Årsverk

Antall årsverk i bruk har økt fra 495 per 31. desember 2016 til 496 per 31. desember 2017, inklusive vikarer og engasjementer. Dette er innenfor årsverksrammen for faste stillinger på 499 stillinger. Årsverkene er fordelt på 55 prosent kvinner og 45 prosent menn. I lederstillinger er det 61 prosent kvinner og 39 prosent menn. Gjennomsnittlig ansettelsestid er på 12,7 år, det vil si på samme nivå som de siste årene. Gjennomsnittsalderen i 2017 var 49 år og er uendret fra 2016.

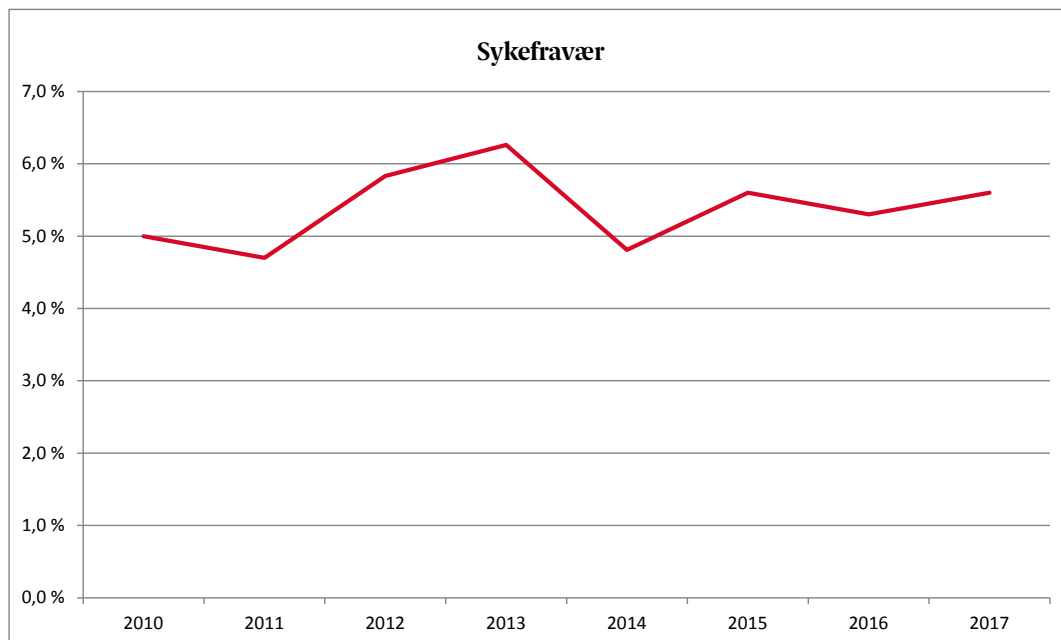

Figur 2: Årsverk, stillingsgrupper prosentvis fordelt på kjønn.

Sykefravær

Det totale sykefraværet gikk opp fra 5,3 prosent i 2016 til 5,5 prosent i 2017. Sykefraværet gikk opp for menn og ned for kvinner. Egenmeldt fravær (1,5 prosent) gikk ned for begge kjønn. Sykmeldt fravær (4,2 prosent) gikk ned for kvinner og opp for menn. Måltallet for sykefravær er 5 prosent, så resultatet ligger over ønsket resultat. Det jobbes for øvrig godt med både forebygging og oppfølging av sykefravær, og fraværet er i svært liten grad arbeidsrelatert.

Figur 3: Sykefraværspersent per år.

Årets aktiviteter og resultater

Mål i Prop. 1 S (2016-2017)

Stortingets strategi for 2014–2018 er lagd til grunn for mål og tiltak i 2017. Strategien inneholdt fire hovudsatsingsområde og eit satsingsområde innanfor utvikling av organisasjonen som blir konkretiserte gjennom årlege verksemdsplanar. Tiltaka under kvart satsingsområde er såleis aktivitetar som må gjennomførast i 2017 for at Stortinget skal oppnå hovudmåla sine innan 2018. Kjerneoppgåva til Stortingets administrasjon er å leggje til rette for det parlamentariske arbeidet og samtidig ha ansvaret for å formidle kunnskap og informasjon om demokratiet og å ta vare på og modernisere Stortingets bygningar.

Scandinavian Star-kommisjonen

Stortinget vedtok 12. mai 2015 å oppnemne ein uavhengig granskingskommisjon som skal granske brannen på ferja MS «Scandinavian Star» i 1990. Føremålet med granskingskommisjonen skal vere å vurdere om dei faktiske tilhøva det er gjort greie for under den tidlegare behandlinga av saka i Stortinget, gjev eit korrekt og fullnøyande bilete av saka i lys av den informasjonen som seinare er komen fram. Kommisjonen skal òg vurdere korleis offentlege styresmakter følgde opp saka og tok vare på overlevande og pårørande. Kommisjonen skal etter planen leggje fram rapport innan 1. juni 2017.

Med utgangspunkt i visjonen om «Et levende folkestyre» peker det overordnede strategidokumentet ut retningen for de viktigste oppgavene Stortingets administrasjon skal løse i strategiperioden. I strategidokumentet står det hvordan administrasjonens arbeidsform og kultur skal kjennetegnes av de fire verdiene hjelpsom, ansvarlig, pålitelig og åpen. Tydelige leder- og medarbeiderkrav beskriver hvordan det forventes at alle ansatte bidrar til å etterleve verdiene, slik at Stortingets administrasjon oppfattes som en attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø. Dette er også viktig for administrasjonens omdømme.

De årlige virksomhetsplanene konkretiserer delmål innenfor hvert av hovedsatsingsområdene. Virksomhetsplanene for 2017 inneholdt mange oppgaver og prosjekter, i tillegg til 14 prioriterte oppdrag som følges opp særskilt av direktøren og direktørens ledermøte. Alle oppgaver er koblet til delmål i strategidokumentet.

Administrasjonen har gjennom året videreutviklet tjenester og tilbud både for stortingsrepresentanter, ansatte og eksterne. Det er lagt til rette for digitale arbeidsverktøy og informasjonskilder og gitt opplæring for best mulig bruk av ressurser.

Kapittelinnndelingen under «Årets aktiviteter og resultater» gjenspeiler de fire hovedmålene i strategien og målet relatert til interne organisatoriske forhold. Under hvert hovedmål gjengis mål fra Prop. 1 S (2016–2017).

Scandinavian Star-kommisjonen

Scandinavian Star-kommisjonen avga sin rapport til presidentskapet 1. juni 2017, jf. Dokument 18 (2016–2017). Administrasjonen har stilt kontorlokaler til kommisjonens disposisjon og ellers lagt til rette for kommisjonens arbeid.

Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid

Mål i Prop. 1 S (2016-2017)

Administrasjonen skal sikre god kvalitet og kontinuitet i støtta til presidentskapet og representantane gjennom hjelp under saksbehandlinga i plenum, komitear og internasjonalt arbeid.

I strategiperioden fram til 2018 arbeider administrasjonen for å utvikle tenestene, slik at saksbehandling og produksjonen av dokument knytte til den parlamentariske prosessen i Stortinget blir meir effektiv. Administrasjonen vil ta i bruk nye, strukturerte malar for innstillingar og referat. Ein tek òg sikte på å betre tenestene for komiteane og partigruppene for å støtte moderne metodar for samhandling. Dagens informasjonssystem og saksbehandlingsløysingar som støttar dei parlamentariske prosessane, skal som ledd i dette bli forenkla og modernisert betydeleg. Målet er å gjere tilgangen til informasjon og samhandling omkring dokument meir fleksibel. I tillegg vil telefonsystemet bli modernisert og nye kommunikasjonstenester gjort tilgjengeleg. Bestilling av ei rekkje tenester vil bli digitalisert i større grad og føre til betre kvalitet.

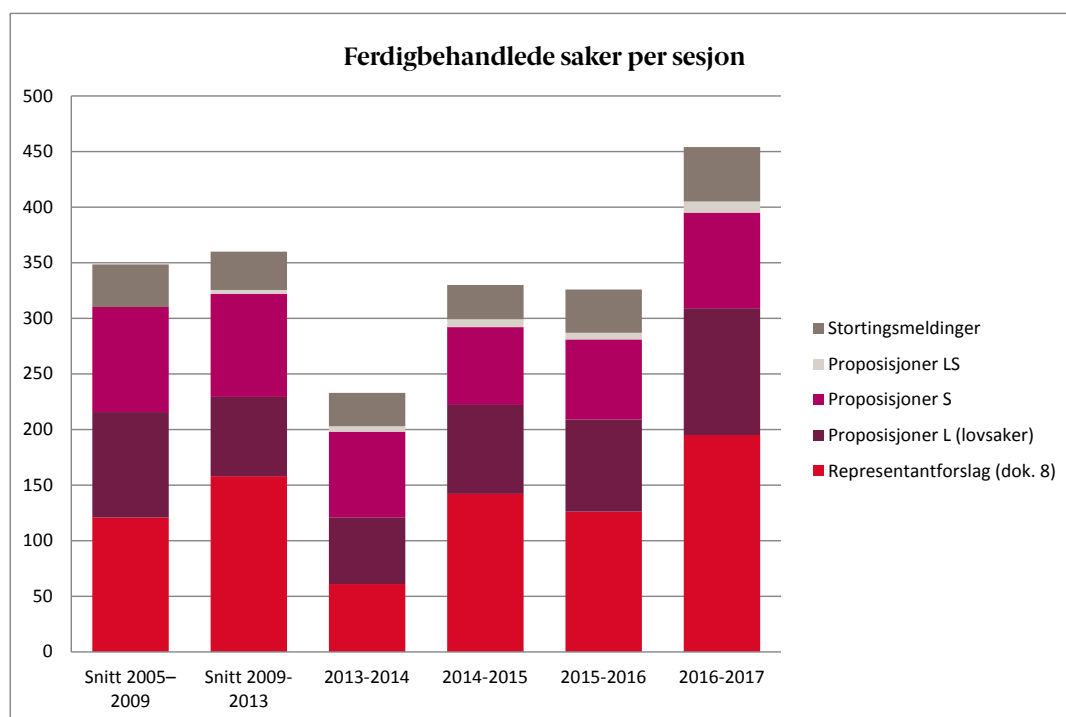
Eit grunnlag for eit vitalt parlamentarisk arbeid er tilgang på kunnskap. Administrasjonen støttar representantane med kunnskapstenester. Administrasjonen vidareutviklar eksisterande kunnskapstenester for det parlamentariske arbeidet og utviklar nye kunnskapstenester med utgangspunkt i behova til brukarane. Det er viktig å ivareta både behovet for innhald og behovet for at kunnskapstenestene skal vere tilgjengelege digitalt. I 2017 vil administrasjonen gjennomgå og leggje om tilbodet sitt når det gjeld nyheitstenester i samsvar med den teknologiske utviklinga på dette området.

Konstitusjonell avdeling ivaretar alle bistandsfunksjoner som knytter seg til virksomheten Stortinget utøver som konstitusjonelt organ. Dette omfatter blant annet Stortingets saksbehandling og arbeidsordning, forretningsorden og bevilgningsreglement, praktisk bistand til komitémøter og komitéreiser og formelle spørsmål i tilknytning til komiteenes virksomhet.

Administrasjonen gir også råd om forståelsen av forretningsordenen og andre spørsmål knyttet til behandlingen av saker i Stortinget. Det er i 2017 etablert et eget lovsekretariat bestående av fire jurister. Sekretariatet har blant annet ansvar for bistand til Stortingets presidentskap, lovteknisk gjennomgang av lovforslag og juridisk bistand til utforming av representantforslag og grunnlovsforslag.

Den 11. september 2017 var det stortingsvalg. Det ble ytt bistand til den forberedende fullmaktskomité og fullmaktskomiteen i arbeidet med godkjenning av valget. Stortingets administrasjon har også bistått reglementskomiteen, som våren 2017 gjennomgikk og fremmet forslag til endringer i Stortingets forretningsorden. Endringer i forretningsordenen ble vedtatt 21. juni og trådte i kraft 1. oktober. Stortinget vedtok også enkelte endringer i forretningsordenen 7. november.

Det ble i 2017 arbeidet videre med en elektronisk og søkbar versjon av en ny kommentarutgave til forretningsordenen. Målet er å gi representanter og ansatte enklere tilgang til tolkning av forretningsordenen. Arbeidet skal etter planen ferdigstilles i løpet av 2018.

Figur 4: Ferdigbehandlede saker per sesjon. Utvalgte sakstyper.

Det ble til sammen holdt 101 møter i Stortinget i sesjonen 2016–2017. Det ble arbeidet fortløpende med å forbedre planleggingen av plenums møtene. Et systematisk planarbeid har ført til færre sene stortingsmøter.

Saksbehandling og dokumenter knyttet til den parlamentariske prosessen

Administrasjonen tok i bruk nye strukturerte maler for innstillinger og referat i 2016. I 2017 ble arbeidet videreført i form av nødvendig justering og organisatorisk tilrettelegging av arbeidet.

Tjenester til komiteene og partigruppene

I 2017 ble det etablert et prosjekt for fornyelse av parti-, komité- og utredningsportalene. Prosjektet videreføres i 2018, med sikte på slutføring i 2019.

Elektronisk parlamentarisk oppfølgingssystem, EPOS

Oppgradering av dagens informasjonssystem og saksbehandlingsløsninger for det parlamentariske arbeidet er godt i gang i prosjektet NPOS (Nye EPOS). Den første leveransen, som gir bedre støtte for arbeidet med høringer, er satt i produksjon og fungerer i samsvar med målsettingen. Utvikling av neste leveranse omhandler blant annet bedre støtte til skriftlige spørsmål, og forventes satt i produksjon høsten 2018. Utvikling av den nye løsningen gjøres i etapper for å redusere prosjektets totale risiko og eksponering.

BEHANDLEDE SAKER (UTVALGTE SAKSTYPER)	SNITT 2005– 2009	SNITT 2009– 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017
Representantforslag (dok. 8)	121	158	61	142	126	195
Proposisjoner L (lovsaker)	95	71	60	80	83	114
Proposisjoner S	95	93	77	70	72	86
Proposisjoner LS		4	5	7	6	10
Stortingsmeldinger	38	35	30	31	39	49
INNSTILLINGER FRA KOMITÉ OG PRESIDENTSKAP						
Innstillinger S	324	350	244	303	320	367
Innstillinger L	98	83	67	96	99	127
Innberetninger		5	3	4	3	2
BESVARTE SPØRSMÅL OG INTERPELLASJONER						
Skriftlige spørsmål	1470	1883	1 272	1 486	1672	1630
Interpellasjoner	66	100	78	76	47	39
Muntlige hovedspørsmål	122	128	135	156	134	141
Ordinære spørsmål	256	249	260	201	211	367
REDEGJØRELSER FRA REGJERINGEN						
Redegjørelser	9	11	10	9	9	12
MØTER I STORTINGET OG AVDELINGENE						
Lagtinget	17				0	0
Odelstinget	44				0	0
Stortinget	101	104	89	95	97	101
ANMODNINGSVEDTAK *						
Anmodningsvedtak	22	18	79	192	393	389

Tabell 4: Parlamentariske tall sammenlignet med tidligere sesjoner. * Vedtak fattet i Stortinget som formuleres slik «Stortinget ber regjeringen ...».

Ny telefoni- og samhandlingsløsning

Arbeidet med å innføre en ny telefoni- og samhandlingsløsning, Skype for Business, er i rute og forventes fullført i 2018. Løsningen med mulighet for telefonkonferanser/nettmøter, deling av skjerm for enklere samhandling og rask kommunikasjon med direktemeldinger legger til rette for økt effektivitet og fleksibilitet, og mulighet for mindre reisevirksomhet for partigrupper og ansatte.

Kunnskapstjenester og nyhetstjenester

Administrasjonen har fortsatt arbeidet med utvikling av kunnskapstjenestene. Blant tiltakene som ble gjennomført i 2017, kan nevnes utforming av ny struktur på intranettet Løveporten, der inngangen til kunnskapstjenestene ble oppgradert. Arbeidet ble ferdigstilt til stortingsvalget høsten 2017.

I 2017 ble det utviklet et ukentlig nyhetsbrev til medlemmene i PACE-delegasjonen, der man samler og koordinerer informasjon om Europarådet og Europarådets parlamentarikerforsamling, PACE.

Arbeidet med EU/EØS-informasjon er videreført. Administrasjonens faggruppe for EU/EØS-informasjon utarbeider bakgrunnsinformasjon til Europautvalgets møter og de halvårlige europapolitiske redegjørelsene. I tillegg sender Stortingets Brussel-kontor ut informasjon om aktuelle saker, og faggruppen svarer på EU/EØS-relaterte spørsmål fra representantene, politiske rådgivere og ansatte i administrasjonen. Stortingsbiblioteket utarbeider det ukentlige nyhetsbrevet EU/EØS-nytt, og det informeres løpende om forslag til EØS-relevante rettsakter fra Europakommisjonen. Nyhetsbrevene, informasjonen fra Brussel og bakgrunnsinformasjonen er tilgjengelig på stortinget.no.

I 2017 ble nyhetstjenestetilbudet lagt om. De digitale fellesløsningene prioriteres. Som ledd i dette er det med virkning fra 1. januar 2018 gjennomført kutt i kostnader til papiraviser.

Utredningstjenesten kartla gjennom intervjuer med gruppesekretariatene våren 2017 om utredningstjenesten er tilpasset representantenes og rådgivernes behov. Svarene viste at tjenestens form og innhold samsvarer med brukernes ønsker. Den generelle brukerundersøkelsen våren 2017 viste også høy tilfredshet med tjenesten.

Internasjonalt arbeid

Stortingets administrasjon har bistått stortingspresidenten, presidentskapet, utenriks- og forsvarskomiteen, Stortingets internasjonale parlamentariske delegasjoner og stortingsrepresentantene i forbindelse med en rekke utenlandsoppdrag og innkommende besøk i løpet av 2017. Den internasjonale situasjonen har også i 2017 vært utfordrende, med en rekke begivenheter som har bidratt til stor aktivitet og engasjement hos representantene. Det er lagt ned betydelige ressurser i arbeidet med å bistå representantene gjennom tilrettelegging og tett kontakt med relevante fagmiljøer, særlig med utenriksstjenesten.

Nytt bookingsystem

Stortingets administrasjon har anskaffet et system for møteromsreservasjon, matbestilling, besøkshåndtering og omvisninger. Som et resultat av anskaffelsen vil gamle systemer avvikles. Nye og bedre IT-løsninger vil blant annet gjøre det enklere å bestille møterom og melde fra om besøk. Samtidig vil systemet sikre bedre arbeidsprosesser, intern kommunikasjon og ressursplanlegging. Systemet planlegges implementert første halvår i 2018.

Språkundervisning

I alt 47 stortingsrepresentanter deltok på én-til-én undervisning eller gruppekurs i engelsk (43) og tysk (4) i løpet av 2017. Over 20 ledere i administrasjonen deltok i et engelskkurs for ledere i Stortingets administrasjon. I tillegg ble det arrangert skreddersydd språkopplæring i engelsk, fransk og russisk for internasjonal avdeling.

Hovedmål: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret

Mål i Prop. 1 S (2016-2017)

Stortinget skal formidle kunnskap om folkestyret, og på den måten leggje grunnlag for engasjement og demokratisk deltaking. Kommunikasjonen med omverda skal vere aktiv og relevant og opne for samhandling mellom folket og dei folkevalte.

Stortingets kommunikasjonsstrategi (2015–2018) ligg til grunn for dette arbeidet som særleg retter seg mot vaksne med låg demokratisk deltaking, førstegongsveljarar og folk som i arbeidet sitt er i kontakt med Stortinget.

I 2017 vil Stortinget implementere den nye visuelle profilen sin på alle flater, bl.a. parlamentariske dokumenter og stortinget.no.

Stortinget.no og dei ulike tenestene knytte til nettstaden skal vere i pakt med tida, og vere førstevallet for kunnskap om folkestyret. Stortinget vil leggje enda meir arbeid i opne data for å gje betre innsyn i det parlamentariske arbeidet.

I 2017 skal administrasjonen bruke stortingsvalet som eit høve til å formidle kunnskap om folkestyret og kommunisere med utvalde målgrupper. Stortinget skal etablere digitale tilbod til skuleelevar og dei som ikkje har norsk som morsmål.

Administrasjonen vil gjere kunnskap om utrykt materiale knytt til den parlamentariske saksbehandlinga tilgjengeleg gjennom den nasjonale arkivportalen (arkivportalen.no), og slik leggje til rette for innsyn og forskning basert på dette materialet.

Stortinget har i 2017 bidratt med aktuell kunnskapsformidling om folkestyret gjennom ulike publikumsarrangement, omvisninger og læringsspill. I tråd med Stortingets kommunikasjonsstrategi er formidlings- og undervisningstilbudet innrettet mot prioriterte målgrupper, spesielt vaksne med lav demokratisk deltaking samt barn og unge. Målet har vært å ønske enda flere velkommen til Stortinget med et tilrettelagt tilbud, noe som har resultert i aktiviteter og tiltak som gir innsikt i Stortingets virksomhet og de demokratiske prosessene. At Stortinget oppleves som åpent og tilgjengelig, er avgjørende for å skape engasjement og tillit blant publikum. Stortinget tok i 2017 imot ca. 32 000 besøkende fordelt på de ulike organiserte tilbudene.

Voksne med lav demokratisk deltaking – spesielt voksne med minoritetsbakgrunn

Stortinget har videreutviklet sitt arbeid mot målgruppen voksne med lav demokratisk deltaking, med særlig vekt på voksne med minoritetspråklig bakgrunn. I 2017 tok Stortinget imot i overkant av 2 000 elever fra voksenopplæringen. Stortingsvalget var særlig i fokus, og den nye utstillingen *Demokrati og deltaking* ble flittig brukt. I tilknytning til utstillingen ble det også satt opp et stemmelokale (på utlån fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet) for å formidle hvordan selve stemmegivingen foregår. Flere nye nettressurser er lansert, deriblant en oppgave hvor elevene blir kjent med de politiske partiene. Etter valget er brosjyren oppdatert med innspill fra lærere i voksenopplæringen. En evaluering av omvisningstilbudet til minoritetspråklige voksne er gjennomført og danner grunnlag for videreutvikling av arbeidet.

Illustrasjonsfoto
fra kurs for lærere i
voksenopplæringen
for innvandrere.
Foto: Stortinget.

Barnetrinnet

Stortinget har hatt et eget tilbud til barnetrinnet siden 2014. Tilbudet består av pedagogisk tilrettelagte omvisninger på Stortinget, samt tekster og nettressurser på nettsidene Stortinget undervisning. Flaggforslag og presentasjon av 17. mai-feiring er nye tilskudd til omvisningene som tilhører utstillingen *En levende grunnlov* i historisk sal. Stor pågang fra barneskoler i forbindelse med valget ga anledning til å teste nye verktøy; deriblant en oppgave der elevene fikk utdelt kort med bilde av partienes ledere, logoer og slagord, og skulle kombinere disse. I forbindelse med valget ble det også laget et e-læringskurs for 5.-7.-trinn om stortingsvalg. Kurset er tilgjengelig på nettsidene Stortinget undervisning.

Under kulturnatten 2017 var aktiviteter for barn i fokus, og Stortinget satte rekord i antall besøkende barn på et åpent arrangement. Egen inngang for barnefamilier bidro til å løse tidligere logistikkutfordringer. I vandrehallen var det et yrende liv med LEGO-bygging, forskjellige tegneaktiviteter og spillet *Minecraft*.

Besøkstall viser at 70 klasser med til sammen over 1 400 elever fra barnetrinnet besøkte Stortinget i 2017. Dette er en økning på 30 klasser fra 2016.

Elever i ungdomsskolen og videregående skole

I 2017 benyttet om lag 18 000 skoleelever seg av Stortingets ulike formidlingstilbud, og av disse gjennomførte ca. 8 500 læringsspillene *Valget er ditt* og *MiniTinget*.

Valget er ditt er et interaktivt læringsspill for elever i ungdomsskolen, og *MiniTinget* er et interaktivt læringsspill for elever i den videregående skolen.

I 2017 fortsatte prosessen med anskaffelse av et nytt læringsspill. Nytt læringsspill skal erstatte *MiniTinget* og være hovedtilbudet til denne målgruppen.

Stortingets lærerkurs for lærere i ungdomsskolen og videregående skole ble avholdt 15.–17. november. Kurset omhandlet Stortingets oppgaver og sammensetning etter høstens valg.

Utstillinger

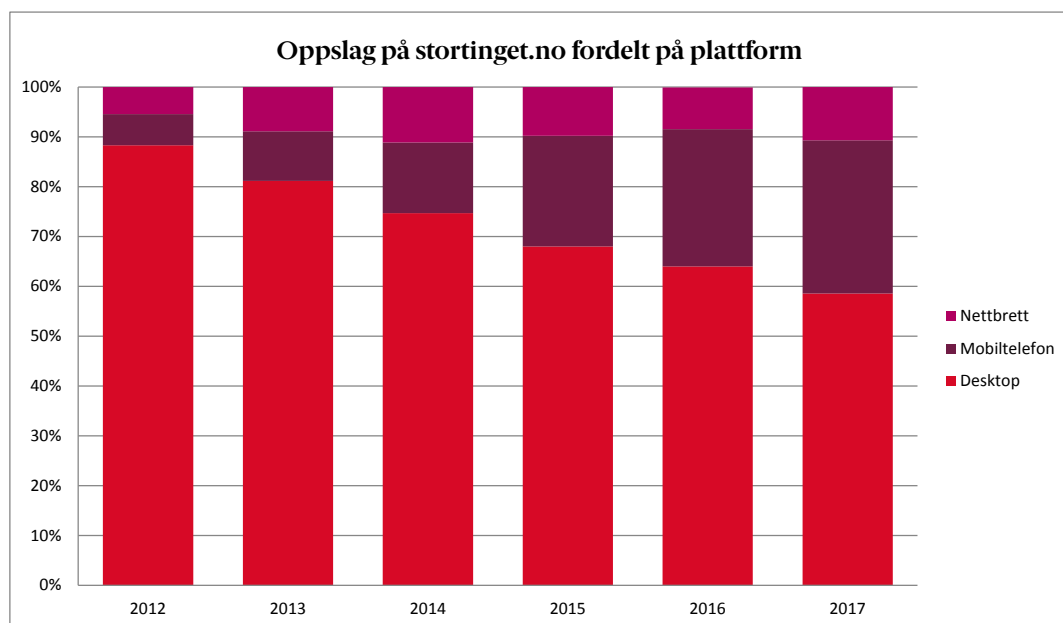
Våren 2017 ble historisk sal fornyet med to nye utstillinger.

En levende grunnlov: Utstillingen tar for seg hvordan enkelte av Grunnlovens paragrafer har blitt endret, flyttet og føyet til. Sammen med grunnlovsutstillingen fra 2014 formidler *En levende grunnlov* hvordan grunnmuren i lovverket vårt fremdeles er en del av folks bevissthet, mer enn 200 år etter den ble skrevet.

Demokrati og deltakelse: Utstillingen formidler ulike måter å delta i samfunnet og påvirke politikken på. Utstillingen tar også for seg representativitet og hvordan ulike velgere tiltrekkes av ulike partier. Samlet gir temaene i *Demokrati og deltakelse* elevene en bedre forståelse av hvordan demokratiet vårt fungerer, og hvorfor politisk deltakelse og engasjement er viktig. Hovedmålgruppen for denne nye utstillingen er førstegangselgere.

Stortinget.no og nettløsninger

Administrasjonen arbeider kontinuerlig med å videreutvikle tjenestene på Stortingets nettsider i tråd med brukernes behov. En god presentasjon av sakene Stortinget behandler, blant annet gjennom redaksjonelle artikler og enklere gjenfinning gjennom søket, er prioritert i arbeidet med *stortinget.no*. Prioriteringen støttes av undersøkelser som viser at brukerne primært er interessert i de politiske sakene, og ønsker at det skal være lett å finne fram til aktuelle politiske saker.

Figur 5: Oppslag på stortinget.no, fordelt på plattform.

Høringssider

I forbindelse med at det ble laget et nytt internt datasystem for å administrere høringer, ble det laget egne høringssider på stortinget.no. Tidligere var informasjon om høringer spredt på ulike deler av nettstedet. Den nye høringssideløsningen samler all informasjon om høringer på ett sted. Det er også lagt til rette for å dele høringer via sosiale medier. Skjemaet for å søke om å delta på en høring er blitt sikrere og mer robust.

Vedtak i korthet

Hver gang Stortinget fatter et vedtak, skrives det et «vedtak i korthet». Hensikten med denne teksten er å gi en kort og lett forståelig sammenfatning av hva som ble vedtatt. Vedtak i korthet var tidligere kun tilgjengelig nederst på sakssiden. Denne informasjonen er nå blitt lettere tilgjengelig ved at det er laget en egen nettside med alle kortvedtakstekstene, hvor man kan gå videre til de enkelte sakene.

Stortinget i sosiale medier

I tråd med kommunikasjonsstrategien for Stortinget 2015–2018 skal administrasjonen «gi innsikt i Stortingets arbeid med politiske saker som når våre målgrupper». I den forbindelse lanserte Stortinget tre nye kanaler i mai 2017: Facebook, Instagram og Snapchat.

Snapchat-kontoen «Snappinget» benyttes til å formidle til aldersgruppen 13–21 år hva som skjer i norsk politikk og på Stortinget. Blant annet ble skoleelever invitert til å sende inn bilder, politiske saker de er opptatt av, og spørsmål til politikere. Formålet med Snapchat-kontoen er todelt; for det første skal kontoen opplyse om hva som skjer i Stortinget for en målgruppe som i liten grad følger Stortinget i andre medier, for det andre tar kontoen sikte på å minske avstanden mellom ungdom og de folkevalgte på Stortinget. Ved utgangen av 2017 hadde kontoen i overkant av 3 000 følgere.

Søk på stortinget.no

Søket på stortinget.no er en viktig del av nettstedet, og i forbindelse med stortingsvalget var det opp mot 6 000 søk i løpet av én dag. I februar 2017 ble større tekniske og funksjonelle forbedringer gjennomført i søketjenesten ved innføring av ny visuell identitet og omlegging av høringer. Søkebildet er kraftig forbedret, og relevans er gjennomgående justert. I søkeresultatet tas brukeren rett inn i videoen til starten av representantens talerinnlegg eller replikk i salen.

I en brukerundersøkelse på stortinget.no høsten 2017 svarte 86 prosent av de som svarte at de var enige i at «stortinget.no er brukervennlig». 81 prosent svarte at de fant det de lette etter. Undersøkelsen viste at stortinget.no hadde den største andelen fornøyde brukere siden 2015. Flesteparten av de spurte er profesjonelle brukere, og halvparten har høyere utdanning av lang varighet. Undersøkelsen viser imidlertid at det ikke bare er «superbrukerne» som finner fram på nettstedet – også privatpersoner og førstegangsbesøkende oppgir høy brukertilfredshet.

STATISTIKK OVER BRUK AV OG SØK PÅ STORTINGET.NO	2016	2017
Totalt antall unike søk	219 661	255 843
Økter med søk	144 240	168 243
Andel av besøkene hvor det ble benyttet nettstedsøk – eksterne brukere	7,0 %	5,8 %
Andel av besøkene hvor det ble benyttet nettstedsøk – interne brukere	12 %	12,9 %

Tabell 5: Søk på stortinget.no.

Åpne data

I 2017 ble publiseringsplattformen for åpne data oppgradert til en mer moderne løsning. Nettsidene med åpne data ble også relansert i tråd med den nye visuelle identiteten. Dokumentasjonen av dataene ble gjort lettere tilgjengelig for brukerne av nettstedet og enklere å oppdatere. I tillegg ble dokumentdelingen utvidet til å inkludere alle typer publikasjoner fra Stortinget. I overkant av 20 000 innstillinger, representant- og grunnlovsforslag, referater og andre dokumenter er nå fritt tilgjengelig som XML-filer via <https://data.stortinget.no>.

Stortinget lanserte tre nye kanaler i 2017, Facebook, Instagram og Snapchat. Foto: Stortinget.

«Valgboks» på stortinget.no

I forbindelse med stortingsvalget 2017 ble det laget en egen «boks» (modul) på forsiden av stortinget.no for å vise fram og lede brukerne til relevant valginformasjon på nett. Tilbakemeldingene på satsingen har vært gode, og målinger viste høy trafikk fra den nye modulen til de ulike nettsidene som var koblet opp. Modulen er gjenbrukbar og kan enkelt tilpasses andre formål enn valg.

Stortinget undervisning

I 2017 videreutviklet Stortingets administrasjon de målgruppetilpassede undervisningssidene *Stortinget undervisning*. Mange lærere underviser ekstra grundig om Stortinget i forbindelse med stortingsvalg, og i 2017 var det et mål å tilby et godt, digitalt undervisningsmaterieell for bruk i dette arbeidet. Skreddersydde undervisningsopplegg om valg, tilpasset henholdsvis

mellomtrinnet på barneskolen, ungdomsskolen, videregående skole og voksenopplæringen for innvandrere ble svært mye brukt.

Tilgjengeliggjøring av utrykt materiale

I løpet av 2017 er i alt seks arkiv-/stortingsperioder bestående av til sammen 256 arkivbokser ferdig ordnet, registrert og publisert på Arkivportalen med detaljerte opplysninger. Fire til er under arbeid.

Innføring av ny visuell identitet

Stortinget fikk ny visuell identitet i 2016. I det påfølgende innføringsprosjektet var stortinget.no først ute med å legge om til ny grafisk profil. Arbeidet med redesign ble satt i gang høsten 2016, og de fornyede nettsidene ble lansert i februar 2017. De bærende elementene er fargene rødt og hvitt, Stortingets variant av riksvåpenet og fonten Berlingske. Selv om prosjektet var et rent designprosjekt, ble mange av sidevisningene justert for å gi bedre lesbarhet og et generelt strammere og renere uttrykk.

Eksempler på flater der ny visuell identitet benyttes, er parlamentariske dokumenter, utstillinger og arrangementer, trykksaker, publikasjoner og Office-maler. Det fokuseres i stor grad på å standardisere og redusere antall maler, samt å effektivisere grafiske produksjoner. Kjennskapen til den nye identiteten øker, og resultat fra brukerundersøkelse viser at det i 2017 var 46 prosent som mener at Stortinget har en tydelig visuell profil, mot 24 prosent i 2015.

Hovedmål: Smart representantservice

Mål i Prop. 1 S (2016-2017)

Administrasjonen har samlokalisert viktige delar av tenestetilbudet i stortingstorget. Arbeidet med å videreutvikle tenestetilbudet i stortingstorget held fram. Tilbudet vil bl.a. bli støtta betre av digitale verktøy. I 2017 blir arbeidet knytt til stortingsvalet prioritert, bl.a. når det gjeld tiltak for dei nye representantane.

Moderne skybaserte løysingar for samhandling i og utanfor Stortinget vil bli tilbode som ledd i å støtte den «mobile» representanten betre.

Fleire avdelingar og seksjonar vil vere involverte i arbeidet med å førebu og å ta imot nye representantar ved valet i 2017.

Stortingstorget fungerer godt, og brukerne er fornøyde med tjenestene. Våren 2017 ble den første av to planlagte brukerundersøkelser for stortingsrepresentanter gjennomført. Resultatet viser at representantene setter pris på å ha tjenestene samlet i stortingstorget, og de aller fleste opplever å få hjelp raskt ved behov.

Valg 2017 – nye representanter

For første gang ble administrasjonens oppgaver i forbindelse med stortingsvalget organisert som et prosjekt. Valget i 2017 var også første gang administrasjonen fikk muligheten til å benytte stortingstorget ved mottak av nye representanter. Forvaltningsavdelingen ledet prosjektet med å ta imot nye representanter og fulgte opp utgående på en god måte. Syv «team» med medarbeidere fra i alt 11 ulike seksjoner bidro aktivt i dette arbeidet. Tilbakemeldingene

gjennom brukerundersøkelse blant de nye representantene var svært gode, og betydelig bedre enn ved forrige stortingsvalg. Både introduksjonsdager og losordning var en suksess. I tillegg ble det utført store og små oppgaver som klargjøring av pendlerboliger, utdeling av PC-er, introduksjonsprogram og kursing, kontorflyttinger, matservering, trykking av materiell og visittkort, formidling på alle digitale flater osv.

Ny navigasjon på Løveporten

I undersøkelsen om Stortingets administrative tjenester våren 2017 svarte både partigruppesekretariatene og ansatte i administrasjonen at intranettet og e-post var de viktigste kanalene for internkommunikasjon. For representantene var intranettet den viktigste kanalen etter e-post og telefon. Flere mente at strukturen burde endres for å gjøre det enklere å finne fram.

I 2017 ble det gjort et omfattende arbeid med å lage ny navigasjon på intranettet Løveporten. Målet var å gjøre det enklere for representanter og ansatte å finne fram på Løveporten. Brukerne av Løveporten ble invitert til å delta i en klikktest, og resultatet var at navigasjon via såkalte orienteringssider istedenfor via meny så ut til å fungere godt. Det ble gjort et grundig analysearbeid av besøks- og søkestatistikk for å se hvilke nettsider som ble mest brukt og hva brukerne gjorde på hver enkelt side. Hensikten var å gjøre de mest brukte oppgavene lettest mulig tilgjengelig, slik at flest mulig fikk gjennomført oppgavene sine. De største informasjonseierne ble inkludert i arbeidet med å lage ny navigasjon. Løsningen ble brukertestet i flere runder på representanter og ansatte, og justert etter innspill. Ny navigasjon ble lansert 13. september 2017, og tilbakemeldingene fra brukerne har vært gode. Høsten 2017 ble presentasjonen av nyheter og meldinger på forsiden endret.

Systematisk oppfølging av besøks- og søkestatistikk og delvis nyskrevet innhold gir bedre gjenfinning (navigasjon og søk) for brukerne. I tillegg er arbeidet med å øke kvaliteten på innholdet i de øvrige kildene i virksomhetssøket godt i gang, dette for å sikre bedre gjenfinning og brukeropplevelse.

Moderne skybaserte løsninger

I 2017 ble det sett på flere alternativer for å gi best mulig mobil IT-støtte for representantene. De reiser mye og har et ønske om å ha enkel og sikker tilgang til data på sine mobile enheter. Det ble vurdert ulike alternativer og stortinget har valgt å bruke mer tid på dette som ledd i å sikre en robust løsning for fremtiden.

Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene

Mål i Prop. 1 S (2016-2017)

Stortingets administrasjon skal forvalte, drifte og utvikle Stortingets egedommar, slik at dei gjev trygge og gode rammer for det parlamentariske arbeidet samtidig som dei funksjonelle behova og stortingsbygningen blir godt tekne vare på.

Dei siste åra har fleire store prosjekt innan byggutvikling og utskifting av tekniske anlegg blitt sette i gang for å ivareta dagens krav til sikkerheit, funksjon og kvalitet. I tillegg blir det gjennomført samanhengande ombyggingar og vedlikehald av eksisterande lokale for å imøtekomme nye krav til funksjonalitet og sikkerheit, samtidig som ein vernar historiske verdjar.

I 2017 vil det bli lagt størst vekt på å gjennomføre byggutviklingsprosjekta for Prinsens gate 26, nytt post- og varemottak og ekstra garasjenedkøyring, gjennomføring av utvendige sikringstiltak og vanleg vedlikehald av bygningsmassen og tekniske anlegg. Ein planlegg også å starte programmering/ prosjektering av mogleg oppgradering av tilbygget av stortingsbygningen mot Akersgata.

Ombyggingsarbeida i Prinsensgate 26, nytt post- og varemottak og ny underjordisk innkøyringstrasé (kulvert) har ei estimert total kostnadsramme på inntil 1 800 mill. kroner per 1. januar 2016, og er planlagt ferdigstilt i 2018. Ein legg til grunn «Byggjekostnadsindeks for bustader» til Statistisk sentralbyrå for indeksjustering i perioden 2015–2018. Endringa i den totale kostnadsramma for prosjektet er nærmare omtala i vedlegg 1 til proposisjonen.

Det ble i 2017 lagt vekt på en langsiktig planlegging for å legge til rette for mer planmessig drift og vedlikehold av Stortingets eiendommer. Med utgangspunkt i tidligere gjennomførte tilstandskartlegginger er det gjennomført en rekke tekniske utredninger. Disse har gitt økt kunnskap om bygningsmassens tilstand, og blir lagt til grunn for det videre arbeidet med vedlikeholds- og utviklingsplaner, medregnet prioritering av større vedlikeholdsoppgaver og utskiftninger.

Tekniske anlegg og infrastruktur

Det ble gjennomført en omfattende mulighetsstudie for ventilasjon i stortingsbygningen. Tilstand og tilgjengelige luftmengder i bygningen er vurdert opp mot lov og forskriftskrav. Studien skisserer fire alternativer til dagens løsning og utskiftingsintervall.

På bakgrunn av gjentatte feil med avløpssystemet i stortingsbygningen ble det gjennomført en tilstandsvurdering av bunnledninger og framtidige behov for vann, avløp og annen tilknytning til ekstern infrastruktur for bygningen.

Det er utarbeidet et konsept for kjøling til Stortingets bygninger. Dagens løsninger er målt opp mot framtidige behov.

Brannsikring

Som en følge av byggeprosjektet i Prinsens gate 26 er brannkonseptet for stortingskvartalet endret. I 2017 ble det gjennomført en teknisk vurdering for å kartlegge om det er behov for et heldekkende slokkeanlegg i stortingskvartalet, og hvor omfattende en slik installasjon vil være. Tiltaket blir videreført til forprosjekt og prosjektering i 2018, og forventes fullført i 2019.

En gjennomgang av dagens bruk og brannsikkerhet i stortingsgarasjen under Eidsvolls plass viser også behov for slokkeanlegg i stortingsgarasjen, og tiltaket blir videreført i 2018.

Nytt høytrykks vanntåkeanlegg for stortingsssal, lagtingsssal og tilliggende områder er prosjektert, og entreprenør er kontrahert i 2017. Forberedende arbeid er utført, og anlegget planlegges installert sommeren 2018 og fullført i 2019.

Energimerking av Stortingets bygninger

Det ble gjennomført energimerking av alle kontorbygg eid av Stortinget, og gyldig energiattest er utstedt i 2017.

ENERGI (KWH)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Energibruk per m ² *	198	174	161	170	177	188
Strømforbruk	6 899 202	5 707 501	6 293 659	5 573 255	5 702 911	6 503 058
Fjernvarme	6 372 589	6 000 000	4 497 742	4 354 705	4 536 662	4 494 330

Fra vandrehallen en tidlig morgen. Foto: Stortinget.

Tabell 6: Energiforbruk. * Energibruk per m² av total bygningsmasse på 67 000 m², fra 2015 er bygningsmasse på 58 400 m² benyttet pga. rehabilitering av Prinsens gate 26. Hovedårsaken til økt energiforbruk forklares med naturlige temperaturvariasjoner fra år til år.

Kontorlokale – innleie/utleie

I april 2017 ble leieareal i Stortingsgata 6 utvidet med 623 m², og i november ble leieareal i Komitéhuset utvidet med 420 m². Leid areal i Tollbugata 35 er redusert med 418 m².

Pendlerboliger

I løpet av 2017 ble det gjennomført oppussing av totalt 10 pendlerboliger. Arbeidet med rehabilitering av de eldste pendlerboligene fortsetter i 2018. I forbindelse med valget flyttet 56 representanter ut av pendlerboligene, og 59 nye representanter ble tildelt bolig.

Fra Prinsens gate 26.
Foto: Stortinget.

STORTINGETS PENDLERBOLIGER FORDELT PÅ STØRRELSE	2014	2015	2016	2017
Tilpasset krav til universell utforming	2	2	2	2
Ettroms	0	0	3	3
Toroms	67	67	57	57
Treroms	61	61	68	68
Fireroms	12	12	12	12
Femroms	1	1	1	1
Totalt	143	143	143	143

Tabell 7: Pendlerboliger.

Byggetvikling og vedlikehold

For å opprettholde teknisk standard og tilfredsstillende kravene i lov og forskrift er det gjennomført omfattende vedlikeholdsarbeid for bygg og tekniske anlegg i 2017.

Hovedtavle med tilhørende underfordelinger i Nedre Vollgate 18 er bygd om fra 230 volt til 400 volt. Det omfattende arbeidet ble gjennomført sommeren 2017.

For å sikre at Stortingets heiser er i tilfredsstillende stand, ble det i siste halvdel av 2017 gjennomført et større arbeid med utskifting av både heisvaier, heisdører og andre store komponenter for et stort antall heiser. Arbeidet ble gjennomført slik at det til enhver tid var heiser tilgjengelig i alle bygg, men tidvis med redusert kapasitet.

Lyssetting av Stortingets fasade mot Eidsvolls plass ble etablert til bygningsjubileet, og tatt i bruk i desember 2016. Tilpasninger som gjensto, ble ferdigstilt sommeren 2017.

Vern og forvaltning av kulturhistoriske verdier

En rekke historisk-antikvariske arbeider har blitt gjennomført de siste årene. I 2017 har arbeidet med kartlegging av tilstand og dokumentasjon av kunnskap om arkitektur og verneverdige elementer hatt prioritet. Arbeidet med å etablere en verneplan for å sikre at de antikvariske verdiene blir ivaretatt ved framtidige endringer og ombygginger er satt i gang, og skal ferdigstilles i 2018.

Valg 2017

Forberedelsene til rokader etter valget startet våren 2017 med fastsetting av prinsipp for fordeling av areal. I august og september ble det gjennomført forhandlingsmøte med partigruppene om arealdisponering, og administrasjonen flyttet ut av lokale i stortingsbygningen for å frigjøre plass til partigruppene. Hovedrokaden ble gjennomført i perioden 20.–22. oktober. Flyttingene medførte ca. 170 ommøbleringer og ulike tilpassinger på kontor. Møbleringsfasen varte ut desember, da det bare sto igjen noen små justeringer.

Prinsens gate 26

Byggeprosjektet Prinsens gate 26 har preget 2017. Stortingets presidentskap besluttet i juni 2017 å etablere en arbeidsgruppe som skal anbefale endringer i relevant regelverk for å sikre god og effektiv gjennomføring av Stortingets byggeprosjekter i framtiden.

Det var god framdrift i byggeprosjektet gjennom hele 2017. Råbygget til Prinsens gate 26 vil stå ferdig som planlagt tidlig i 2018. De innvendige arbeidene er planlagt å være ferdige høsten 2018. Stortinget overtar deretter bygget og skal sørge for nødvendig teknisk infrastruktur og inventar med mer. Innflytting planlegges tidlig i 2019. Vi får et moderne og ikke minst sikkert bygg som er rehabilitert med tanke på framtidens behov og som Stortinget vil ha god nytte av i mange tiår framover.

Hovedmål: Attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø

Mål i Prop. 1 S (2016-2017)

Stortingets administrasjon skal ha eit godt arbeidsmiljø og ein felles kultur basert på verdiane hjelpsam, ansvarleg, pålitelig og open. Stortingets administrasjon jobbar kontinuerleg med å utvikle og vidareutvikle gode tenester innanfor administrasjonens ansvarsområde. I 2017 vil det vere særskilt merksemd rundt leiar- og medarbeidarutvikling, samt kompetanseutvikling, bl.a. gjennom oppfølging av resultatane frå medarbeidarundersøkinga. I tillegg vil ein fortsette arbeidet med vidareutvikling og forbetring av systemstøtte for administrasjonens viktigaste prosessar.

Verdiene Hjelpsom, Ansvarlig, Pålitelig og Åpen (H-A-P-Å) beskriver egenskapene og kvalitetene som kjennetegner Stortingets administrasjon. De er bærebjellene som skal gjenspeiles i hvordan vi samarbeider på Stortinget og skal prege måten vi utfører oppgavene våre på. I 2016 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse for hele administrasjonen, blant annet for å kartlegge arbeidsmiljøet. Undersøkelsen medførte avdelingsvise handlingsplaner med tiltak som er implementert fortløpende også gjennom 2017.

For femte år på rad ble det arrangert en medarbeiderdag for alle ansatte. Dagen skal bidra til god fellesskapsfølelse med utgangspunkt i faglige temaer til felles inspirasjon, samt være en anledning for medarbeidere til å møtes til sosialt samvær i etterkant. Tilbakemeldinger fra ansatte, ledere og tillitsvalgte gir gode indikasjoner på at arrangementet oppnådde sitt formål. Utover medarbeiderdagen bidrar fellesarrangementer som for eksempel den årlige skidagen til et godt arbeidsmiljø.

Leder- og medarbeiderutvikling

Det ble gjennomført todagers ledersamlinger for alle ledere med personalansvar vår og høst 2017, med særskilt vekt på beredskapsplan og -organisasjon samt kriseledelse. I tillegg ble det gjennomført månedlige seminarer på en time innenfor personaladministrasjon, økonomi og styring, samt innkjøpsrutiner. Arenaer for erfaringsoverføring og rådslagning for administrasjonens ledere, det vil si basisgrupper, ble opprettet i 2016 og er videreført i 2017.

E-læring med den digitale læringsplattformen kunnskapstorget ble lansert og tilgjengeliggjort. Kunnskapstorget har til hensikt å samle og synliggjøre det helhetlige læringstilbudet samt å gjøre det mer fleksibelt å gjennomføre opplæringstiltak. Det er gjennom året blitt utviklet flere nye e-læringskurs, blant annet introduksjon for nye representanter, kurs til skolelever og kurs i nyhets- og bibliotekstjeneste.

Det er utarbeidet et helhetlig kompetanseprogram for ansatte i Stortingets administrasjon. Programmet skal være retningsgivende for hvordan vi samler, prioriterer og planlegger felles kompetansetiltak for virksomheten som helhet. Programmet konkretiserer noen kunnskapsområder som medarbeiderne i Stortingets administrasjon skal kunne noe om. Programmet legger også føringer for det læringstilbudet som gjøres tilgjengelig på kunnskapstorget.

Det ble i 2017 arbeidet med et nytt opplæringsprogram i stortingskunnskap, hvor e-læring skal utgjøre en sentral del. Opplæringsprogrammet har fått navnet *Den parlamentariske skolesekken* og er rettet mot ansatte i administrasjonen. Første trinn av opplæringsprogrammet planlegges ferdigstilt høsten 2018.

Videre startet administrasjonen arbeidet med et saksbehandlingskurs i seks moduler. Dette arbeidet fortsetter i 2018.

Systemstøtte for administrasjonens viktigste prosesser

2017 var det første hele driftsåret hvor lønn og flere refusjoner ble håndtert via IT-systemet SAP. Det har vært noen innkjøringsproblemer knyttet til at Stortinget har enkelte særskilte reglement på noen områder, samt at Stortinget er et eget tariffområde. Tendensen er likevel at innføringen av SAP som system og kundeforholdet til DFØ på sikt vil gi en effektiviseringsgevinst.

Etter stortingsvalget høsten 2017 fikk rundt 70 nye representanter skreddersydde e-læringskurs om reiseregninger og annen nødvendig informasjon.

I 2017 startet arbeidet med å oppgradere budsjetteringsverktøyet. Etter oppgraderingen vil budsjetteringsverktøyet ha bedre funksjonalitet, blant annet for rapportering, og det vil være en enda bedre sammenheng mellom budsjetrundene. Oppgraderingen ferdigstilles første tertial 2018. Videreutvikling av virksomhetsstyringsverktøyet Styringsportalen fortsatte i 2017.

Foto: Stortinget.

Service

Det ble i 2017 arbeidet med å tilpasse tilbudet og tjenestene til behov og etterspørsel. Kafeteriaen i komitéhuset ble nedlagt sommeren 2017. Ressurser fra kafeteriaen i komitéhuset ble flyttet til kaffebaren og stortingsrestauranten for å ivareta et økende behov, samtidig som omsetningen i kafeteriaen i komitéhuset var nedadgående.

Servicemedarbeidere i førstelinje har gjennom året arbeidet særskilt med å legge til rette for nye representanter etter stortingsvalget. Det har vært viktig å se på tilgjengelighet og relevante tjenester for å kunne styre ressursene riktig. Arbeidet med å videreutvikle porteføljen fortsetter, slik at en kan ivareta både eksisterende og nye behov hos brukerne.

Styring og kontroll i virksomheten

Kort tilstandsrapportering om styring og kontroll

Administrasjonen bygger sin virksomhetsstyring på prinsippet om mål- og resultatstyring. Prop. 1 S, strategidokumentet og rammer i direktørens årlige disponeringsskriv gir føringer for hvilke mål og resultater som skal oppnås.

Budsjettdisponeringsfullmakt delegeres fra direktøren til avdelingssjefer i virksomheten gjennom årlige disponeringsskriv. Dette gir rammer for videre delegering av fullmakter nedover i organisasjonen. Det finnes en oversikt over gjeldende fullmakter, og denne oppdateres ved endringer.

Virksomhetsstyringen tilrettelegges slik at styring og oppfølging i henhold til strategien, økonomireglementet og hovedinstruksen er sikret. Det utarbeides en årlig virksomhetsplan som synliggjør administrasjonens prioriteringer og oppfyllelse av resultater. Aktiviteter i virksomhetsplanen skal sikre at delmål i strategien blir oppnådd.

Virksomhetsrapportering skjer tertialvis og fokuserer på oppnåelse av målene i strategien, som er operasjonalisert i oppgaver i virksomhetsplanen. Administrasjonen rapporterer status på oppgaver, utvalgte områder innenfor HR, innkjøpsvirksomheten og økonomiske prognoser. Rapporteringen skal sikre relevant og pålitelig informasjon om måloppnåelse, ressursbruk og regnskap.

Stortingets administrasjon utarbeider en årsrapport som gir en framstilling av administrasjonens virksomhet for året som har gått. Administrasjonen følger opp saker fra Riksrevisjonen, både løpende gjennom året og etter årsrevisjonen.

Intern styring og kontroll

Stortingets administrasjon har kontinuerlig oppmerksomheten rettet mot å videreutvikle og forbedre sin interne styring og kontroll. Stortingets administrasjon har som mål å utvikle og etablere et system for internkontroll.

Som et ledd i dette arbeidet ble det i 2017 startet et internkontrollprosjekt i forvaltningsavdelingen. Prosjektet har blant annet fokusert på å identifisere avdelingens viktigste prosesser og oppgaver og å sikre tilstrekkelig dokumentasjon av disse.

Administrasjonen følger Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten med noen tilpasninger. Dette omtales som Stortingets økonomiregelverk (ØR). Hovedinstruks for virksomhetsstyring i Stortingets administrasjon, inkludert forvaltning og kontroll, ble iverksatt 1. januar 2014.

Arbeidet og oppmerksomheten om bedre kvalitet i regnskapet ble videreført i 2017. Flere tiltak er gjennomført eller startet opp, og ventes å bidra til ytterligere bedring i kvaliteten over tid. Det er gjennomført systematiske kontroller av bruken av konto og bruken av økonomimodellen som gjelder for Stortingets administrasjon. Blant andre tiltak for å fremme kvaliteten i regnskapet kan nevnes at det har vært jobbet med intern opplæring innen fagområdet.

E-handel

Høsten 2016 begynte Stortingets administrasjon innføringen av e-handel for å bidra til enhetlige, forhåndsgodkjente og sporbare bestillinger mot leverandørene. Det ble vedtatt en trinnvis implementering i administrasjonen. Ved utgangen av 2017 var to avdelinger i drift, og utrulling av løsningen fortsetter i 2018 og 2019.

Anskaffelser

Stortinget har en avtaledekning på 88 prosent. Byggeprosjektet i Prinsens gate 26 (P26) og nytt post- og varemottak (PVM Kulvert) står for en vesentlig del av anskaffelsesvolumet for Stortingets administrasjon.

For øvrig har forvaltningsavdelingen jobbet med å utarbeide rutiner for å forbedre Stortingets innkjøpsprosesser. Arbeidet har blant annet ført til digitalisering av innkjøpsprosessen, bedre rutiner for leverandøroppfølging og større fokus på miljø og sosialt ansvar

Sikkerhet og beredskap

Stortinget tok i 2013 imot en helhetlig risikovurdering fra Stortingets sikkerhetsgruppe (SSG). Med bakgrunn i anbefalte tiltak er det gjort en prioritering, og gjennom året er tiltak systematisert inn i en tiltaksplan som gir oversikt over utførte i tiltak perioden 2012–2017, samt en langtidsplan over tiltakene som gjenstår. Det er videre utarbeidet en handlingsplan for sikkerhet som beskriver sikkerhetstiltak for perioden 2017–2020. Grunnlagsdokumentet for sikkerhet er revidert og vedtatt i løpet av året, med tydeligere ansvarsområder innen sikkerhet på tvers i hele organisasjonen.

Videre er det gjort organisatoriske tiltak med tydeliggjøring av ansvar og roller i sikkerhetsseksjonen med vekt på ledelse og håndtering av avvik. I sikkerhetsseksjonen fokuseres det kontinuerlig på kompetanseheving gjennom bruk av både interne og eksterne ressurser. I samarbeid med Politihøgskolen er det også gjennom året utviklet et juridisk kurs, et kompetansehevende tiltak for tilsatte i sikkerhetsseksjonen.

Beredskapsarbeidet

I 2017 har beredskapsarbeid vært et prioritert innsatsområde i virksomhetsplanen, under navnet *kompetent krise- og beredskapsorganisasjon*. Det har vært gjennomført flere øvinger for kriseorganisasjonen i samsvar med utarbeidet øvingsplan. I oktober deltok Stortinget på den nasjonale kontraterrorøvingen Nordlys. Gjennom året har både planverket og Stortingets versjon av krisehåndteringssystemet CIM blitt ytterligere utviklet.

IT-sikkerhet

Som i samfunnet ellers ble også IT-sikkerheten på Stortinget utfordret i 2017. IT-avdelingen fokuserte blant annet på preventive tiltak i løpet av året, og på det kommende stortingsvalget spesielt.

Vurdering av framtidssutsikter

Virksomhetens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Samfunnsoppdraget for Stortingets administrasjon er i hovedsak knyttet til de fire hovedmålene i virksomhetens strategi for perioden 2014–2018. Ved å realisere hovedmål og delmål i strategien skal Stortingets administrasjon legge best mulig til rette for det parlamentariske arbeidet. I 2017 ble det foreslått å forlenge den nåværende virksomhetsstrategien inn i 2019.

Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid

Stortingets administrasjon skal legge til rette for et vitalt og effektivt parlamentarisk arbeid, slik at representantene best mulig kan ivareta sine verv. Det parlamentariske saksbehandlingssystemet blir derfor fornyet. Nye digitale løsninger tas i bruk for å formidle informasjon på en effektiv måte. Utfordringen for Stortingets administrasjon er å møte forventninger om og tilgang til digital teknologi på en effektiv og god måte, tilpasset representantenes behov.

Hovedmål: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret

Formidling av kunnskap om folkestyret og dets utvikling er en viktig del av samfunnsoppdraget for Stortingets administrasjon. Kunnskap om folkestyret er viktig med tanke på politisk tillit og politisk deltakelse. Stortingets administrasjon har derfor styrket formidlingsarbeidet, spesielt overfor barn og unge, og lanserte blant annet Stortinget i sosiale medier i 2017. Det utvikles stadig nye tilbud til gjester og besøkende. Det er generelt meget stor interesse for Stortingets formidlingstiltak og besøkstilbud.

Stortinget har i senere år selv tatt initiativ til en rekke åpne arrangementer og utstillinger, som bidrar til å forsterke formidlingen av Stortinget som en politisk arena. Dette er en villet utvikling som stiller krav til kunnskap, ressurser og gjennomføringsevne i Stortingets administrasjon.

Hovedmål: Smart representantservice

Etableringen av stortingstorget i 2014 og utvikling av nye digitale løsninger har gitt stortingsrepresentantene bedre og mer effektive tjenester. Både forventninger hos de folkevalgte og digitaliseringen vil stille Stortingets administrasjon overfor nye utfordringer på dette området. Stortingstorget vil derfor bli videreutviklet. Samtidig tas nye digitale løsninger i bruk.

Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene

Nye sikkerhetstrusler gjør at tradisjonen med Stortinget som et åpent parlament utfordres. Det legges fortsatt vekt på å balansere hensynet til sikkerhet og åpenhet på en måte som opprettholder den åpenhet og tilgjengelighet som kjennetegner folkestyret i Norge.

Administrasjonen er i ferd med å gjennomføre en helhetlig og omfattende sikringsplan for Stortinget. Samtidig går rehabiliteringen av Prinsens gate 26, herunder bygging av nytt post- og varemottak, mot slutten. Tiltakene vil gjøre at Stortinget er best mulig rustet sikkerhetsmessig. Rehabiliteringen av Prinsens gate 26 vil gi nye funksjonelle og sikre arealer både for stortingsrepresentanter og ansatte.

I kjølvannet av Riksrevisjonens rapport om byggeprosjektet fra juni 2017, ble det satt ned en intern arbeidsgruppe som fikk i oppgave å se på regelverk og retningslinjer for blant annet Stortingets byggeprosjekter. Det har vært mange læringspunkter som vil prege måten administrasjonen arbeider på framover, også utover det som er knyttet til bygg.

Virksomhetens evne til å oppnå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Strategi for Stortingets administrasjon i perioden 2014–2018 skal være førende for hvordan administrasjonen skal arbeide, og hva som skal prioriteres i årene framover.

Gjennom de årlige virksomhetsplanene skal Stortingets administrasjon konkretisere de oppgavene og prosjektene som må gjennomføres for å nå målene i strategien. Strategien skal brukes når nye tiltak vurderes, oppgaver eller ansvar ønskes endret, eller det må gjøres prioriteringer. Prosjekter og aktiviteter som anses særlig viktig for måloppnåelse, som krever samhandling på tvers i organisasjonen og økt ledelsesfokus, følges særskilt gjennom året og er definert som direktørens prioriterte oppgaver.

God virksomhetsstyring er viktig for god planlegging og styring av de mange oppgavene og prosjektene som til enhver tid pågår i Stortinget. Strategier på viktige områder så som innkjøp/anskaffelser, HR, IT og kommunikasjon samt hensiktsmessig organisering av tjenestene gjør Stortingets administrasjon rustet til å møte framtidige utfordringer.

Den teknologiske utviklingen krever ikke bare en effektiv organisasjonsstruktur. Administrasjonen må også være forberedt til å utnytte framtidens muligheter og møte nye krav fra representanter og ansatte i Stortinget når det gjelder digitale og mobile løsninger samt automatisering av tjenester.

Den nye bygningsmassen i prosjektet P26 vil fra 2019 gi moderne lokaler som gjør det mulig for partienes grupper å organisere sin virksomhet på en mer hensiktsmessig måte. Samtidig vil de nye lokalene bidra til en mer effektiv drift av støttefunksjoner i Stortingets administrasjon, herunder en effektiv drift av bygningsmassen.

Årsregnskap

Ledelseskommentar

Årsregnskapet til Stortingets administrasjon er avlagt i henhold til Bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av administrasjonens disponible bevilgninger og av regnskapets utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet og gir et godt uttrykk for ressursforbruket. Riksrevisjonen er revisor for Stortingets administrasjon. Revisjonsberetning for 2017 publiseres på stortinget.no som vedlegg til årsrapporten.

Det bekreftes at:

- Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet.
- Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

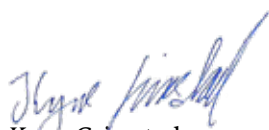
Budsjettavvik

Tall i 1000

BUDSJETT OG REGNSKAP PER POST	SAMLET TILDELING 2016	REGNSKAP 2016	SAMLET TILDELING 2017	REGNSKAP 2017	AVVIK 2017
01 Driftsutgifter	894 800	854 886	909 500	881 241	28 259
21 Spesielle utgifter	11 000	9 205	11 000	10 648	352
45 Større utstyrsanskaffelser/vedlikehold	599 000	476 601	579 335	543 052	36 283
70 Tilskudd til stortingsgruppene	178 000	177 054	183 000	185 360	-2 360
72 Tilskudd til Nobelinstituttets bibliotek	1 500	1 500	1 500	1 500	-
73 Kontingenter internasjonale delegasjoner	15 500	15 372	15 500	14 758	742
74 Reisetilskudd til skoler	5 000	5 059	5 000	5 000	-

Tabell 8: Budsjettavvik 2017.

Det er mindreforbruk på de to største postene, som er post 01, Driftsutgifter, og post 45, Større utstyrsanskaffelser/vedlikehold. Innenfor post 01 har Stortinget avgitt belastningsfullmakter på inntil 74 millioner kroner til Statens pensjonskasse. I tillegg har Stortingets administrasjon hatt belastningsfullmakt til UD's kapittel på 1,4 millioner kroner. Stortingets administrasjon har foretatt investeringer for 532,6 millioner kroner, jf. artskontorapporteringen. Hovedvekten av investeringene er knyttet til rehabilitering av Prinsens gate 26 og nytt post- og varemottak. Økningen fra 2016 er på 62,3 millioner kroner. Byggeprosjektene vil fortsette også i 2018-19. Det er søkt om overføringer på 36,3 millioner kroner under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, og 22,8 millioner kroner på post 01 driftsutgifter. Det vises for øvrig til utvalgte nøkkeltall, side 7.

Kyrré Grimstad
Konstituert direktør

Prinsippnote

Årsregnskapet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016. Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
4. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Det er unntak fra bruttoprinsippet for enkelte utgifter der det er avtalt kostnadsdeling mellom Stortinget og Oslo kommune, jfr. nettobudsjetteringsfullmakt «*Stortinget samtykker i at det i 2017 på kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan nettoføres som utgiftsreduksjoner refusjoner fra Oslo kommune og andre aktører i henhold til avtalte utgiftsfordelinger i forbindelse med bygge- og sikringsprosjekter.*»

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten, og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering m/noter

OPPSTILLING AV BEVILGNINGSRAPPORTERING 31.12.2017							
Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindreutgift
0041	Drift	01	Driftsutgifter	A,B	909 500 000	812 700 850	96 799 150
0041	Spesielle utgifter	21	Spesielle utgifter	A,B	11 000 000	10 648 463	351 537
0041	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B	579 335 000	543 052 497	36 282 503
0041	Tilskudd til gruppene	70	Tilskudd	A,B	183 000 000	185 360 142	-2 360 142
0041	Tilskudd Nobelins. bibliotek	72	Tilskudd	A,B	1 500 000	1 500 000	0
0041	Kontingenter internasjonale delegasjoner	73	Tilskudd	A,B	15 500 000	14 757 712	742 288
0041	Reisetilskudd til skoler	74	Tilskudd	A,B	5 000 000	4 999 895	105
0100	Faste stillinger UD.	01	Driftsutgifter		0	1 386 640	
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter		0	40 228 313	
Sum utgiftsført					1 704 835 000	1 614 634 513	
Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3041	Inntekter	01	Salgsinntekter		7 500 000	10 312 721	2 812 721
3041	Leieinntekter	03	Leieinntekter		200 000	1 297 534	1 097 534
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	227 116	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift		0	70 410 402	
Sum inntektsført					7 700 000	82 247 774	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						1 532 386 739	
Kapitalkontoer							
60088501	Norges Bank KK /innbetalinger						20 839 937
60088502	Norges Bank KK/utbetalinger						-1 549 909 892
700040	Endring i mellomværende med statskassen						-3 316 784
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					31.12.2017	31.12.2016	Endring
700040	Mellomværende med statskassen				-25 119 087	-21 802 303	-3 316 784
* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.							

Tabell 9: Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017.

NOTE A FORKLARING AV SAMLET TILDELING UTGIFTER

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
004101		909 500 000	909 500 000
004121		11 000 000	11 000 000
004145	70 335 000	509 000 000	579 335 000
004170		183 000 000	183 000 000
004172		1 500 000	1 500 000
004173		15 500 000	15 500 000
004174		5 000 000	5 000 000

Tabell 10: Note A.

NOTE B FORKLARING TIL BRUKTE FULLMAKTER OG BEREKNING AV MULIG OVERFØRBART BELØP TIL NESTE ÅR

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merugift(-) / mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinnteter(-) iht. merinntektsfullmakt	Om-disponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
004101		96 799 150	-68 539 782	28 259 368				28 259 368	45 475 000	28 259 368
004121		351 537		351 537				351 537	550 000	351 537
004145	"kan overføres"	36 282 503		36 282 503				36 282 503		36 282 503
004170		-2 360 142		-2 360 142	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
004172		-		0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
004173		742 288		742 288	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
004174		105		105	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Tabell 11: Note B.

I 2017 har Stortingets administrasjon gitt belastningsfullmakt til Statens Pensjonskasse (SPK) med inntil kr. 74 millioner kroner. I tillegg har Stortingets administrasjon hatt belastningsfullmakt til UD's kapittel på 1,4 millioner kroner.

Det er søkt om overføringer på 36,3 millioner kroner under post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, og 22,8 millioner kroner på post 01 driftsutgifter.

Oppstilling av artskontorrapportering m/noter

OPPSTILLING AV ARTSKONTORRAPPORTERINGEN 31.12.2017			
	NOTE	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	271 406	456 511
Salgs- og leieinntekter	1	9 798 684	7 924 570
Andre inntekter	1	1 540 166	1 426 123
Sum inntekter fra drift		11 610 255	9 807 203
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	569 761 109	536 241 741
Andre utbetalinger til drift	3	263 425 638	264 969 148
Sum utbetalinger til drift		833 186 747	801 210 889
Netto rapporterte driftsutgifter		821 576 492	791 403 686
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	532 590 100	470 303 837
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	2 011 604	655 844
Sum investerings- og finansutgifter		534 601 704	470 959 681
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		534 601 704	470 959 681
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	227 116	530 654
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		227 116	530 654
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	206 617 749	199 258 741
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		206 617 749	199 258 741
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Grupplivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		0	0
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		70 410 402	66 389 276
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		40 228 313	45 034 431
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		-30 182 089	-21 354 845
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		1 532 386 739,1	1 439 736 608,76
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2017	2016
Fordringer		141 323	134 864
Kasse		45 000	45 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-24 892 092	-21 679 297
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		-413 318	-302 870
Sum mellomværende med statskassen	8	-25 119 087	-21 802 303

Tabell 12: Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017.

NOTE 1 INNBETALINGER FRA DRIFT	31.12.2017	31.12.2016
Innbetalinger fra gebyrer		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd og overføringer fra delegasjon	271 406	456 511
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	271 406	456 511
Salgs- og leieinnbetalinger		
Salgsinntekter høy sats	736 972	751 091
Salg av utrangert materiell	139 266	9 942
Salgsinntekter, middels sats	125 537	146 852
Salgsinntekter, avgiftsfri	7 499 375	6 517 645
Leieinntekter Eiendom	1 258 834	466 140
Hytteinntekter	38 700	32 900
Sum salgs- og leieinnbetalinger	9 798 684	7 924 570
Andre innbetalinger		
Annen inntekt (salg Sodexo mm)	1 540 166	1 426 123
Sum andre innbetalinger	1 540 166	1 426 123
Sum innbetalinger fra drift	11 610 255	9 807 203

Tabell 13: Note 1 – Innbetalinger fra drift.

NOTE 2 UTBETALINGER TIL LØNN	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	490 825 128	460 723 164
Arbeidsgiveravgift	70 410 402	66 389 276
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-283 235	-62 196
Andre ytelser	8 808 813	9 191 497
Sum utbetalinger til lønn	569 761 109	536 241 741
Antall årsverk:	496	495
* denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK. Stortinget betaler pensjonspremie til SPK først fra 2018, jf. rundskriv R-118		

Tabell 14: Note 2 – Utbetalinger til lønn.

NOTE 3 ANDRE UTBETALINGER TIL DRIFT	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	35 534 675	34 421 221
Vedlikehold egne bygg og anlegg	17 863 881	16 722 712
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	22 429 260	22 169 056
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	6 410 175	5 549 972
Mindre utstyrsanskaffelser	5 845 806	6 017 784
Leie av maskiner, inventar og lignende	18 375 147	13 149 796
Kjøp av fremmede tjenester	59 441 996	55 801 316
Reiser og diett	49 029 940	58 867 594
Øvrige driftsutgifter	48 494 759	52 269 698
Sum andre utbetalinger til drift	263 425 638	264 969 148

Tabell 15: Note 3 – Andre utbetalinger til drift.

NOTE 4 FINANSINNTEKTER OG FINANSUTGIFTER		
	31.12.2017	31.12.2016
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	2 011 604	655 844
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	2 011 604	655 844

Tabell 16: Note 4 – Finansinntekter og -utgifter.

NOTE 5 UTBETALING TIL INVESTERINGER OG KJØP AV AKSJER		
	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	9 888 276	7 503 759
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	492 632 544	426 554 465
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	469 883	4 215 239
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	29 599 398	32 030 373
Sum utbetaling til investeringer	532 590 100	470 303 837
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Tabell 17: Note 5 – Utbetalinger til investeringer og kjøp av aksjer.

NOTE 6 INNKREVINGSVIRKSOMHET OG ANDRE OVERFØRINGER TIL STATEN		
	31.12.2017	31.12.2016
Tilfeldige inntekter, ymse	227 116	530 654
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	227 116	530 654

Tabell 18: Note 6 – Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten.

NOTE 7 TILSKUDDSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN		
	31.12.2017	31.12.2016
Reisetilskudd MiniTinget og Valget er ditt - Kommuner	3 099 412	3 570 531
Reisetilskudd MiniTinget og Valget er ditt - Fylkeskommuner	1 900 483	1 488 793
Andre tilskudd	201 617 854	194 199 416
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	206 617 749	199 258 741

Tabell 19: Note 7 – Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten.

NOTE 8 SAMMENHENG MELLOM AVREGNING MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN.				
		31.12.2017	31.12.2017	
Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen				
		Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler				
	Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	Sum	0	0	0
Omløpsmidler				
	Kundefordringer	260 686	0	260 686
	Andre fordringer	139 304	141 323	-2 019
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	45 000	45 000	0
	Sum	444 990	186 323	258 667
Langsiktig gjeld				
	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld				
	Leverandørgjeld	-34 999 887	0	-34 999 887
	Skyldig skattetrekk	-24 892 092	-24 892 092	0
	Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
	Annen kortsiktig gjeld	-413 318	-413 318	0
	Sum	-60 305 297	-25 305 410	-34 999 887
	Sum	-59 860 308	-25 119 087	-34 741 220

Tabell 20: Note 8 – Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

I tillegg til leverandørgjelden opplyst i note 8 del A hadde Stortingets administrasjon fakturaer for ca. 83 millioner kroner i fakturabehandlingsystemet ved årsskiftet som ikke fremkommer i regnskapstallene over.

Foto: Stortinget.

Layout og trykk: Stortingets grafiske seksjon, 2018

Foto omslag: Ivan Brodey

 Svanemerket trykksak, 2041 0654

